

Viivislaene käsitlevate suuniste lisa: korduma kippuvad küsimused

1 Mis on lisa eesmärk? Kuidas on see seotud pankadele viivislaenude kohta antud suunistega?

Lisa sisaldab kvantitatiivseid juhiseid, mille eesmärk on edendada edaspidi viivislaenudega seotud eraldiste õigeaegsemat moodustumist. Lisa täiendab Euroopa Keskpanga (EKP) poolt 2017. aasta märtsis avaldatud suuniseid viivislaenude kohta, milles keskenduti kvalitatiivsetele aspektidele.

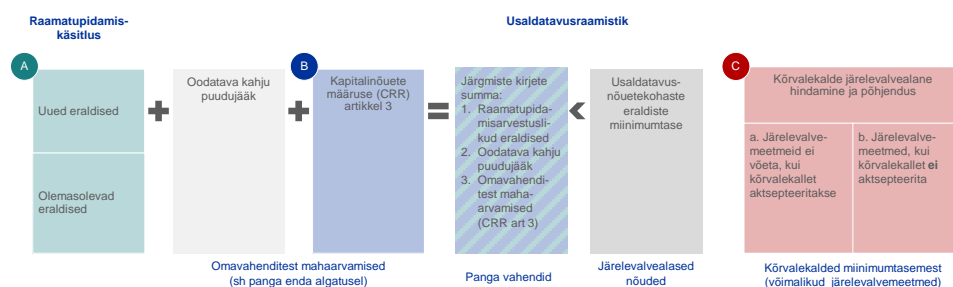
2 Kelle suhtes lisa kohaldatakse ja millal see jõustub?

Lisa kohaldatakse kõigi oluliste krediidasutuste suhtes ning see ei ole õiguslikult siduv. Pangad peavad lisast kõrvalekaldumist siiski nõuetekohaselt põhjendama. Kui nad ei suuda esitada piisavalt kaalukaid tõendeid ja põhjendusi, võivad kõrvalekalded kaasa tuua järelevõetavate meetmete võtmise. Usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootused kehtivad kõigi laenude suhtes, mis on kooskõlas EBA määratlusega liigitatud viivislaenuks pärast 1. jaanuari 2018.

3 Kuidas on suunised seotud raamatupidamisstandarditega ja eelkõige rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga IFRS 9?

Lisas nähakse ette usaldatavusnõuete täitmise vahend, mis võimaldab pankadel kasutada asjakohaste järelevõetavate täitmiseks raamatupidamislike eraldiste alternatiivina kapitalinõuete määruse¹ artikli 3 kohaste omavahendite mahaarvamisi. Raamatupidamislike eraldisi võetakse siiski täies ulatuses arvesse, kui analüüsitakse, kas pangad järgivad usaldatavusnõuetekohaste eraldiste miinimumtaset. Samuti võetakse arvesse eraldiste mahu võimalikku suurenemist pärast IFRS 9 jõustumist 2018. aastal. Pangad peaksid silmas pidama, et eraldiste suurendamine IFRS 9 esmakordse rakendamise tulemusel ei ole asjakohane kasumiaruande koostamisel ning sellest tulenevat kapitalimõju võib arvesse võtta järk-järgult.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta.

4 Milline on usaldatavusnõuetekohaste eraldiste miinimumtaseme oodatav mõju? Kas sellega võib kaasneda viivislaenude kiirmüük? Kas on analüüsitud miinimumtaseme võimalikku mõju eri riikides?

Lisas sätestatud nõudeid kohaldatakse ainult uute viivislaenude suhtes. Seega sõltub mõju täpne ulatus uute viivislaenude hulgast, mis on viimastel aastatel vähenenud kõigis ELi riikides. Seejuures puudutavad kõnealused nõuded vaid panku, kes ei ole eraldiste nõuet täitnud viivislaenude tagamata osade puhul kahe aasta jooksul alates viivislaenuks liigitamisest ning tagatud osade puhul seitsme aasta möödudes. Viivislaenude järelturule avalduva võimaliku mõjuga seoses tuleb märkida, et ootused puudutavad üksnes viivisnõuete netomahtu, st viivislaenude mahtu ilma usaldatavusnõuetekohaste eraldisteta. 20. märtsil 2017 avaldatud suunistes nimetatakse viivislaenude müüki ühe võimalusena viivislaenude suure osakaalu vähendamiseks.

5 Miks kohaldatakse eraldiste miinimumtaseme nõuet praegu ainult uute viivislaenude suhtes? Milliseid täiendavaid meetmeid viivislaenudega seoses veel kavandatakse?

EKP pangandusjärelevalve hindab praegu ühiste järelevalverühmade kaasabil oluliste krediidasutuste koostatud strateegiate usaldusväarsust ja ambitsioonikust. Strateegiates on muu hulgas määratletud pankade enda eesmärgid viivislaenude osakaalu vähendamiseks. Tuleb märkida, et oluliste krediidasutuste bilansis olevate viivislaenude osakaal on vähenenud – kui 2016. aasta esimeses kvartalis oli nende maht 950 miljardit eurot, siis 2017. aasta esimeseks kvartaliks oli see alanenud 865 miljardi euron. Järelevalveasutused jälgivad edaspidigi pankade individuaalseid edusamme viivislaenude osakaalu vähendamisel ning esitavad 2018. aasta esimeseks kvartaliks oma seisukohad täiendavate meetmete (sh asjakohane üleminekukord) kohta, mida tuleks võtta olemasolevate viivislaenude käsitlemisel.

6 Milliseid tulemusi on juba saavutatud pärast viivislaene käsitlevate suuniste avaldamist 2017. aasta märtsis?

Ühised järelevalverühmad on pärast suuniste avaldamist pakkunud aktiivselt tuge olulistele krediidasutustele, et võimaldada neil tuvastada ja kõrvaldada võimalikud

puudujäägid nõuete täitmisel. Ühtlasi on mitmed pangad hakanud viivislaenude küsimusega hoogsamalt tegelema – muu hulgas on tõhustatud pangasiseseid jõupingutusi viivislaenude käsitlemisel ning tegeletud ka müügi ja väärtpaberistamisega. Osa panku ei ole siiski veel suutnud viivislaenude suurt osakaalu piisavalt sihipäraselt ja edasipüüdlilikult vähendada.

7 Kuidas tagatakse, et pangad lisa toodud nõudeid täidavad?

Pangad peavad vähemalt kord aastas aru andma lisa toodud miinimumtaseme nõude järgimise kohta. Kui lisa sätestatud järelevalveootusi ei ole täies ulatuses täidetud, tuleb aruannetes neid kõrvalekaldeid nimetada ja põhjendada. Kui kõrvalekallete põhjendused ei ole piisavad, kaalub EKP pangandusjärelevalve järelevalvemeetmete võtmist.

8 Milliseid tegureid võeti arvesse lisa koostamisel?

Suuniste lisa lõpliku versiooni koostamisel kasutati erinevaid sisendeid, sh järelevalvehinnangud, eraldiste moodustamise ja mahakandmise nõuetega seotud rahvusvahelised tavad, kriisilahendusprotsesside kestus ELi riikide lõikes ning hiljutised edusammud kõnealustes valdkondades. EKP pangandusjärelevalve hinnangul on selle tulemusel saavutatud tasakaalustatud meetodika, mis võimaldab edendada viivislaenudega seotud eraldiste õigeaegset moodustamist tulevikus.

9 Kuidas on suuniste lisa seotud ELi algatustega viivislaenude käsitlemiseks?

Euroopa pankade toetamiseks viivislaenudega toimetulekul on vaieldamatult vaja kõigi sidusrühmade ühiseid jõupingutusi. Seepärast teeb EKP pangandusjärelevalve teiste Euroopa sidusrühmadega selles valdkonnas tihedat koostööd.

10 Kas lisa toodud nõudeid kohaldatakse ka sundtäitmisel oleva vara suhtes?

Praegu seda ei tehta, kuid EKP pangandusjärelevalve jälgib tähelepanelikult sundtäitmisel oleva varaga seotud arengut. Kui pangad vähendavad viivislaenude osakaalu üksnes sundtäitmise abil, kuid ei suuda tegelikult sundtäitmisel olevast varast vabaneda, tuleb võtta järelevalvemeetmeid. Seepärast soovitatakse viivislaene käsitlevates suunistes tungivalt, et pangad kohaldaksid selliste varade hindamisel asjakohaseid väärtuskärpeid.